

Operat ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych

Plan ochrony dla Kozińskiego Parku Krajobrazowego Etap I – Diagnoza stanu

Zespół autorski

mgr Mariusz Gunia - tekst oraz opracowanie GIS

Stan rozpoznania

- Bardzo dobry stan rozpoznania historii Puszczy Kozienskiej (praca doktorska R. Zaręby, monografia przyrodniczo-leśna pod red. R. Zielonego).
- Dobry stan rozpoznania walorów kulturowych (mapy, przewodniki, broszury).
- Fragmentaryczne rozpoznanie walorów estetyczno-widokowych.
- Brak audytu krajobrazowego, uwzględniający zagadnienia wynikające z ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r. poz. 774).

Metodyka prac

- Prace wstępne (zebraniu materiałów źródłowych, przeprowadzenie ankiet).
- Prace terenowe (inwentaryzacja walorów, stanu krajobrazów, punktów, osi i przedpoli widokowych).
- Prace analityczne (wyznaczenie jednostek krajobrazowych).
- Synteza (ocena zmian w zagospodarowaniu, wskazanie zagrożeń).

Wyniki prac

Dominujący typ krajobrazu: leśny (98,2%).

Lp.	Typ krajobrazu	Udział (%)
1	Leśne	98,20
2	Rolnicze	1,10
3	Bagiенno-łąkowe	0,67
4	Podmiejskie i rezydencjonalne	0,03

Wyniki prac

- Nie zidentyfikowano przedpól ekspozycji.
- Wyodrębniono osie widokowe – widok na las.
- Wyodrębniono punkty widokowe o potencjale ekspozycyjnym.
- Wskazano wnętrza widokowe i ciągi widokowe.

Zakowa Góra

Wyniki prac – zasoby kulturowe

- 1 zabytek wpisany do rejestru zabytków.
- 15 obiektów wpisanych do Gminnych Ewidencji Zabytków (GEZ).
- Miejsca pamięci i obiekty małej architektury (pomniki, krzyże, mogiły).
- Budownictwo regionalne w Augustowie.
- Wartości niematerialne (bartnictwo).

Wyniki prac – jednostki krajobrazowe

Wyodrębniono 62 jednostki krajobrazowe (na podstawie ukształtowania terenu, pokrycia terenu):

- Krajobraz rolniczy z przewagą wstęgowo ułożonych niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk na wysoczyźnie.
- Krajobraz rolniczy z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim na wysoczyźnie.
- Krajobraz podmiejski i rezydencjonalny leśno-osadniczy o charakterze willowym na wysoczyźnie.
- Krajobraz leśny z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych w dolinie.
- Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych w dolinie.
- Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych na wysoczyźnie.
- Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych w dolinie.
- Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych na wysoczyźnie.
- Krajobraz bagienno-łąkowy w obniżeniach i kotlinach na równinie torfowej.
- Krajobraz bagienno-łąkowy przyrzeczny w dolinie.

Wyniki prac – waloryzacja

62 jednostki krajobrazowe zwaloryzowano biorąc pod uwagę:

- **wartości przyrodnicze** – istotne dla zachowania procesów przyrodniczych, powiązań przyrodniczych i dostarczenia usług ekosystemowych, z punktu widzenia występowania cennych (naturowych) siedlisk, urozmaicona rzeźba terenu, tereny hydrogeniczne, ochrona prawna przyrody.
- **wartości kulturowe** – wartości materialne stanowiące wytwór cywilizacji w tym m.in. architektoniczne, ruralistyczne i inne.
- **wartości architektoniczne** – w rejestrze zabytków lub w gminnej ewidencji zabytków lub uznane za dobra kultury współczesnej (np. kościoły, pałace, dwory, kapliczki i krzyże przydrożne).
- **wartości ruralistyczne** – z zachowanym układem przestrzennym zabudowy wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków i inne - obiekty archeologiczne.
- **wartości historyczne** – niematerialne wartości krajobrazu (np. pole bitwy, zwyczaje).
- **wartości estetyczno-widokowe** – dominanty pozytywne, punkty widokowe.

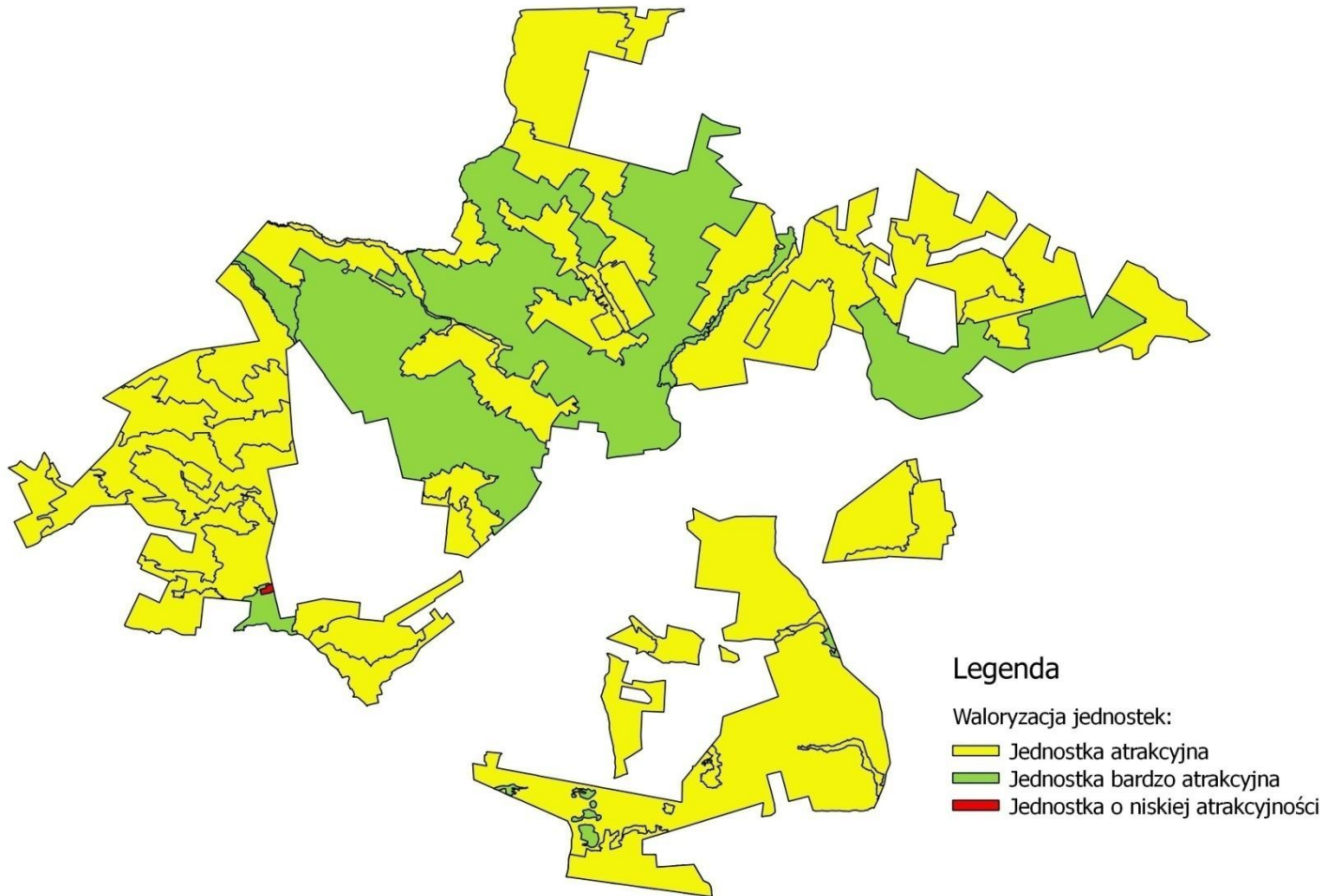
W Kozienskim Parku Krajobrazowym wyróżniono:

1 jednostkę o niskiej atrakcyjności,

13 jednostek bardzo atrakcyjnych,

48 jednostek atrakcyjnych.

Wyniki prac – waloryzacja

Wyniki prac – waloryzacja

Jednostki krajobrazowe o cechach krajobrazu priorytetowego:

- krajobrazy unikalne – wyróżniające się w skali regionu,
- krajobrazy wybitne – o najwyższych walorach zarówno przyrodniczych, kulturowych jak i estetyczno-widokowych,
- krajobrazy reprezentatywne – typowe, charakterystyczne dla regionu i jednocześnie cenne z uwagi na swoje walory.

Wyniki prac – waloryzacja

Zagrożenia

Wewnętrzne:

- Linie elektroenergetyczne powodujące zakłócenie panoram widokowych (wartości estetyczno-widokowych).
- Maszty powodujące zakłócenie panoram widokowych (wartości estetyczno-widokowych).
- Zakłócenie widoku na zabytki wpisane do rejestru zabytków (obniżanie ich walorów ekspozycyjnych).
- Ekspansja chaotycznej zabudowy w miejscowości Augustów (szczególnie przy drodze Pionki-Augustów).
- Ekspansja współczesnej zabudowy w miejscowości Augustów, stylem nienawiązującym do krajobrazu ruralistycznego, degradacja wartości zabudowań siedliskowych poprzez remonty i rozbudowy.
- Zaśmiecanie terenu parku obniżające wartości estetyczne.
- Sukcesja drzew i krzewów we wnętrzach widokowych.
- Dewastacja krajobrazu poprzez nielegalną eksploatację kopalni.
- Dewastacja krajobrazu ruralistycznego poprzez tablice i plakaty reklamowe.
- Prowadzona gospodarka leśna czasowo zniekształcająca ekosystemy leśne.
- Wprowadzanie elementów dysharmonijnych w pasach drogowych.

Zagrożenia

Zewnętrzne:

- Nasilająca się ekspansja zabudowy na tereny otwarte wokół Parku, powodująca zakłócenie walorów ekspozycyjnych i estetycznych Parku .
- Linie elektroenergetyczne, maszty, siłownie wiatrowe, kominy powodujące dysharmonię krajobrazu.
- Degradacja walorów widokowych – funkcjonowanie oczyszczalni ścieków w Pionkach.

Dziękuję za uwagę

